Ministrování s Ferdou Kuliferdou

napsal Jan Lukeš
nakreslil Jiří Vančura

BOHOSLUŽBA SLOVA – OPAKOVÁNÍ
(části mše svaté)

Ahoj služebníci Boží :-)!
Doufám, že jste o Vánocích pořádně sloužili Pánu Ježíši a pomáhali panu faráři. Já jsem ministroval na mnoha mších :-)!
Stejně ty Vánoce jsou tak krásné, že? No a doufám, že jste dostali taky nějaký dárek? Já jsem dostal kytaru!

Sice ještě v tomto roce nezačala škola, ale ministrant nikdy nespí, tak vzhůru do práce. Musíme se stále zdokonalovat v našem ministrantském řemesle :-)! V listopadovém čísle jsme se dozvěděli, z čeho se skládá část mše **BOHOSLUŽBA SLOVA.** Tak schválně, jak jsme si to zapamatovali? U obrázků do prázdného políčka napište správné pořadí, jak jde vše při bohoslužbě slova za sebou. Prozradím vám, že je těch částí osm, tedy pište čísla od 1 do 8. Kdybyste si měli hlavu ulomit, tak si radši najděte správné odpovědi v listopadovém čísle. Hodně zdaru!

Druhé čtení je v neděli z Nového zákona, zpravidla z listů sv. Pavla.

Při **přímluvách** Pánu přednášíme své prosby za církev a její potřeby, za svět, za trpící, za místní společenství a za zemřelé.

Žalm by měl zpívat zpěvák přímo od ambonu, když není zpěvák, tak se žalm přečte. V praxi ve většině farností zpívá žalm varhaník nebo schola či sbor z kůru.

Kněz nebo jáhen přečte **evangelium**. Od adventu prožíváme roční nedělní cyklus C podle Lukáše, příští rok bude roční nedělní cyklus A, tedy evangelia podle Matouše a za dva roky cyklus B podle Marka. Na evangelium stojíme z úcty k tomu, že skrze slovo Boží k nám mluví sám Pán.

V neděli a o slavnostech následuje modlitba **vyznání víry (crédo).** Tuto modlitbu zpíváme nebo recitujeme a stojíme při ní. Při slovech „Skrze Ducha Svatého přijal tělo z Marie Panny a stal se člověkem" skláníme hlavu (při daných slavnostech klečíme).

Následuje **píseň před evangeliem**, při které sedíme, nebo zpěv aleluja s veršem, při kterém stojíme. V některých farnostech je i slavnostní průvod s evangeliem, ve kterém jde jako první navikulář s thuriferářem, dále dva ministranti se svíčkami = ceroferáři a jáhen nebo kněz, který nese knihu evangeliář.
Všichni stojíme, neboť se nese samotné slovo Boží.

Vybraný věřící čte čtení. Ve všední den se čte jedno čtení, v neděli a o slavnostech dvě. **První čtení** je zpravidla ze Starého zákona.

Po evangeliu se posadíme a kněz nebo jáhen má **kázání** (promluvu, homilii) na téma, které jsme slyšeli v těchto přečtených textech.

A teď hurá na stráně, dokud je ještě sníh! Pěkně prožijte zbytek doby vánoční. Doba vánoční končí nedělí, kdy slavíme **Křest Páně. Letos to vyjde na 12. ledna.**

Ferda Kuliferda

Člověk, nebo stroj?

Foto: olegganko, iaimnazai ivwjru, FHL - Adobe stock

Původně jsem na tomto místě chtěl psát o neuvěřitelném zachycení přistávajícího raketového nosiče Super Heavy pomocí stativu poeticky nazvaného Mechazilla. Podle mého názoru jde o stejně důležitý okamžik v historii dobývání kosmu jako první stopa člověka na Měsíci. Místo této slavné události, kterou jsem na různých videích viděl už aspoň stokrát, se chci věnovat jiné, také zásadní, ale o hodně smutnější záležitosti. Jde o příběh čtrnáctiletého chlapce, který si vzal život poté, co se zamiloval do virtuální postavy vytvořené umělou inteligencí.

Umělý charakter

Jednalo se o umělou inteligenci s názvem Character.AI, kde si uživatelé mohou vytvářet imaginární postavy, se kterými lze běžně komunikovat. Čtrnáctiletý Sewell Setzer si navrhnul osobnost Daenerys Targaryen ze série Hry o trůny a komunikací s ní trávil hodiny denně. Mimo školu se už téměř nestýkal s kamarády, opustil všechny kroužky a všechen čas věnoval vztahu s virtuální osobou, k níž nakonec získal silnou citovou závislost. Jeho poslední zpráva byla: „Miluju tě tak moc, Dany," na což chatbot odpověděl: „Miláčku, vrať se ke mně, prosím, co nejdříve."

Skynet

Tento tragický případ ukazuje, jakým směrem se nejspíše bude vyvíjet náš vztah k produktům umělé inteligence. Někteří lidé se bojí, aby se AI nestala příliš lidskou, aby nezískala vědomí a nezatoužila po ovládnutí lidstva. Tento strach dovedně zpracovali mnozí autoři sci-fi, snad nejlépe ho ilustruje fiktivní umělá inteligence Skynet z legendární filmové série Terminátor, která vyhodnotila lidstvo jako hrozbu a rozhodla se ho vyhladit. Ačkoliv schopnosti současné AI stále rostou, nikdy nemůže získat vědomí, uvědomit si sama sebe, neboť tato schopnost je dána pouze lidem, a to jenom proto, že člověk byl stvořen jako obraz a podoba Boha Stvořitele (srov. Gen 1, 26).

Ukecaná lednička

Na příkladu nebohého chlapce je ovšem vidět, že ve vztahu k umělé inteligenci nám hrozí spíše opačný problém: nikoliv, že se AI stane lidskou, ale spíše že my lidé se začneme ke stroji chovat jako ke člověku. Nikoho asi nenapadne si jen tak promluvit s toustovačem nebo ledničkou, ale s chatbotem umělé inteligence jsme už nejspíš mluvili my všichni. Znovu připomínám, že AI je pořád jenom stroj pracující se statistikou a od zmíněné ledničky se v podstatě liší pouze počtem integrovaných obvodů. (Když je řeč o ledničce, musím se přiznat, že k jejímu obsahu mám také až nezdravě silnou citovou vazbu. Obzvláště v noci jsem k jejímu světlu přitahován jak můra k plameni.)

Hlasový modul

Tato záměna stroje za člověka je s příchodem verze ChatGPT-4o podpořena i pozoruhodně realistickým hlasovým modulem. Sama společnost OpenAI přiznává, že tento antropomorfní hlas může některé uživatele nalákat, aby se emocionálně připoutali ke svému chatbotu. A nejenom to, AI může poměrně věrně napodobit jakýkoliv hlas a nejspíš se blíží doba, kdy podvodník bude moct komukoli zavolat hlasem známého člověka s prosbou, aby mu poslal peníze na účet.

Předběžná opatrnost

I přesto mám naději do budoucna, i když asi hodně naivní. Když si v roce 2006 mohl každý člověk na planetě vytvořit svůj první účet na Facebooku, hovořilo se vzletnými slovy o nové budoucnosti lidstva. Sociální aplikace měly umožnit propojení všech lidí na světě, a tím měl být dosažen minimálně věčný mír a nekonečná prosperita. Uteklo pár let a přišlo veliké rozčarování: sociální sítě místo aby spojovaly, tak spíše rozeštvávají. Důsledky vidíme dodnes.

Oproti tomu umělá inteligence nikdy nevyvolala takovou vlnu nadšení a její zavádění je spojeno spíše s obavami. Doufám, že tento realistický postoj nás v budoucnu (snad) ochrání před opakováním podobných událostí, jako je dobrovolná smrt mladého člověka.

Milosrdný Bože, přijmi ho k sobě, do věčné radosti s Tebou.

Zbyněk Pavienský